

2012 METŲ GIMTOSIOS KALBOS (BALTARUSIŲ, LENKŲ, RUSŲ,
VOKIEČIŲ) DALIES ŽODŽIU (VIEŠOJO KALBĖJIMO)
PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO
TEMOS IR POTEMĖS

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

МОВА

1. Нацыянальная мова – духоўны здабытак народа.
2. Узнікненне пісьма і этапы яго развіцця.
3. Моўнае асяроддзе як сродак развіцця чалавека.
4. Стылі сучаснай беларускай літаратурнай мовы.
5. Мова і сродкі масавай інфармацыі.
6. Развіццё слоўнікавага запасу беларускай літаратурнай мовы на працягу XX ст.
7. Беларуская мова – адна са славянскіх моў.
8. Слоўнікі – зафіксаваная моўная спадчына народа.
9. Метафары ў творах любімага беларускага паэта.
10. Іншамоўныя словы ў беларускай мове.

КУЛЬТУРА

1. Духоўны подзвіг беларускай асветніцы Е. Полацкай.
2. Традыцыйныя рамёствы Беларусі.
3. Ф. Скарына – выдатны дзеяч эпохі Адраджэння.
4. Біблейскія сюжэты і вобразы ў сусветным мастацтве.
5. Дыялог культур у сучасным свеце.
6. Беларускія мастацкія калектывы ў Літве.
7. Архітэктурныя помнікі майго горада (на выбар).
8. Цікавая мастацкая падзея апошняга года.
9. “А на Купалу рана сонца ўстала...” (свята Купалле).
10. Мастацтва ў жыцці чалавека: тэатр, кіно, тэлебачанне.

ЛІТАРАТУРА

1. Жанравае багацце вуснай народнай творчасці.
2. Гістарычная тэма ў сучаснай беларускай літаратуры.
3. Беларускія літаратурныя мясціны Вашага горада.
4. Газета “Наша ніва” і беларуская літаратура пач. XX ст.
5. Максім Багдановіч – “паэт красы і гармоніі”.
6. Самабытныя народныя характары ў п’есах Я. Купалы.
7. Вершы, якія люблю перачытваць.
8. Экранізацыя класікі: за і супраць.
9. Чалавек і яго духоўны свет як аб’ект літаратуры.
10. Героі беларускіх народных казак.

GIMTOJI KALBA (LENKŪ)

JĘZYK

1. *Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą* (A. Mickiewicz). Polska etykieta językowa.
2. W trosce o kulturę języka. Najpotrzebniejsze słowniki języka polskiego i wydawnictwa poprawnościowe.
3. Nazwy własne w języku polskim: ich klasyfikacja i pochodzenie.
4. Frazeologia polska i litewska – wspólne warstwy kulturowe i specyfika narodowa.
5. Regionalna odmiana polszczyzny na Litwie i jej osobliwości (omów wybrany poziom języka, jak np. słownictwo, fonetykę, odmianę lub budowę wyrazów, składnię).
6. Wielojęzyczność i wielokulturowość we współczesnej Europie.
7. Język polski wśród innych języków słowiańskich.
8. Język, którego chciałbyś się nauczyć. Co wiesz o nim i o jego użytkownikach?
9. Jak napisać dobre wypracowanie? Zgromadź porady i podziel się doświadczeniem.
10. *Panuj słowom swoim i gestom swoim, jak wódz szykom w bitwie* (L. Staff). Omów zasady dyskusji, odwołując się do różnych przykładów z życia społecznego, politycznego itp.

KULTURA

1. Piotr Skarga – pierwszy rektor Uniwersytetu Wileńskiego.
2. Sylwetka Janusza Korczaka – człowieka, pedagoga, publicysty, pisarza i działacza społecznego.
3. Ulicami Wilna. Przedstaw najcenniejsze zabytki architektury naszej stolicy.
4. Cmentarze wileńskie jako zabytki kultury.
5. Na skrzyżowaniu kultur. Tradycje i obyczaje na Wileńszczyźnie.
6. Polskie miasta – gospodarze Mistrzostw Europy w piłce nożnej 2012, ich oblicze historyczne i kulturowe.
7. Wybitny polski aktor (aktorka) i jego najbardziej udane kreacje filmowe.
8. Dzieła sztuki, które przynoszą narodowi polskiemu rozgłos i uznanie w świecie.
9. Wielkie dzieła i wielcy twórcy kultury epoki renesansu (lub innej wybranej epoki).
10. Teatr bawi, uczy, wychowuje. Opowiedz o swoich spotkaniach z teatrem.

LITERATURA

1. Józef Ignacy Kraszewski – autor powieści historycznych.
2. Portret Bolesława Prusa – człowieka, pisarza, Polaka.
3. Tło historyczne poematu Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*.
4. Wybitni polscy twórcy literatury i sztuki, związani z Litwą.
5. Miejsca i pamiątki związane z życiem kulturalno-literackim w Twojej okolicy.
6. Podróże kształcą. Motyw podróży w literaturze różnych epok.
7. Literatura jako nauczycielka życia. Przedstaw utwór, w którym odkryłeś ważne dla Ciebie prawdy życiowe.
8. Najlepsze, według Ciebie, polskie powieści młodzieżowe.
9. Utwory literackie a ich ekranizacje. Omów na wybranych przykładach.
10. Jak wyobrazasz sobie możliwości interpretacji scenicznej wybranego utworu dramatycznego (np. „Balladyna” J. Słowackiego, „Zemsta” A. Fredry, „Moralność pani Dulskiej” G. Zapolskiej lub in.)? Omów charakter i wygląd postaci, zaprojektuj scenografię i inne szczegóły przedstawienia.

GIMTOJI KALBA (RUSŲ)

ЯЗЫК

1. Пословицы о языке и речи. Что они говорят нам о силе слова и его возможностях?
2. Красноречие – ключ к успеху. Подтвердите этот тезис на конкретных примерах.
3. Известные ораторы античности. Чья история кажется вам наиболее поучительной / интересной?
4. Названия, которые меня окружают. Значение и происхождение названий городов/ деревень / рек / озер Литвы или России.
5. Проведите исследование, цель которого – узнать происхождение и значение некоторых имен и фамилий ваших одноклассников. Представьте результаты исследования и свои выводы.
6. Проведите исследование, цель которого – выявить наиболее популярные темы текстов в вашем учебнике русского языка. Представьте результаты исследования и свои выводы.
7. Влияние интернета и мобильных телефонов на русскую речь. Каковы тенденции современности?
8. Изучая язык, можно познать не только культуру народа, но и его историю, климат и ландшафт среды обитания. Подтвердите на конкретных примерах.
9. Устаревшие слова – живые свидетели истории. Подтвердите эту мысль на конкретных примерах.
10. Роль письменности в истории цивилизации. Что бы потерял мир, если бы человек не научился читать и писать?

КУЛЬТУРА

1. Проведите виртуальную экскурсию по Музею А. С. Пушкина в Вильнюсе для сверстника из-за границы (России, Польши, Латвии или др. страны).
2. Сравните сюжет и героев пьесы А. Островского «Бесприданница» и экранизацию этой пьесы «Жестокий романс» Э. Рязанова. Представьте результаты исследования.
3. Царскосельский Лицей – учебное заведение, на которое должны равняться современные школы. Подтвердите или опровергните.
4. Могли бы вы назвать свой родной город перекрестком разных культур? Свое мнение обоснуйте.
5. Расскажите о своем любимом произведении изобразительного искусства.
6. Люди многогранного таланта (М. Лермонтов, М. Чюрленис, Б. Окуджава или др.). Расскажите о своем отношении к их жизни и творчеству.
7. Связана ли культура с научным прогрессом? Расскажите об этом взаимовлиянии.
8. Почему море так волновало поэтов-романтиков, художников, композиторов? Каким они его изображали?
9. Произведения русской культуры, принесшие стране мировую известность. В чем их притягательность?
10. Русские периодические издания Литвы. Представьте некоторые и расскажите, в чем их своеобразие.

ЛИТЕРАТУРА

1. Каким предстает Петербург (пейзаж, архитектура и т.д.) в поэме А. С. Пушкина «Медный всадник»? Можно ли его считать полноправным персонажем поэмы?
2. Покажите, как воспитание (или его отсутствие) повлияло на формирование личности Евгения Онегина. Только ли его воспитание стало причиной личной драмы главного героя романа А. С. Пушкина «Евгений Онегин»?
3. «Неча на зеркало пенять, коли рожа крива». Раскройте смысл эпитафии, опираясь на текст комедии Н. В. Гоголя «Ревизор».
4. Можно ли назвать детство счастливейшей порой? На примере произведений Л. Н. Толстого, М. Горького или других авторов по выбору учащегося.
5. Какая нравственная проблема поставлена в рассказе В. Г. Распутина «Уроки французского»? На чьей стороне автор? На чьей стороне вы?
6. Юшка – юродивый или воплощение доброты, ответственности, сострадания? (По рассказу А. Платонова «Юшка»)
7. Родина или любовь? Каков выбор Андрия в повести Н. В. Гоголя «Тарас Бульба»?
8. В чем своеобразие романтического героя М. Лермонтова или Д. Г. Байрона? (По выбору учащегося)
9. «Сказка ложь, да в ней намек, добрым молодцам урок». На каких сказках можно показать, что они воплощают народную мудрость?
10. В чем видят смысл жизни герои рассказа М. Горького «Старуха Изергиль»?

GIMTOJI KALBA (VOKIEČIŲ)

SPRACHE

1. Rolle der deutschen Sprache in Litauen.
2. Mehrsprachigkeit und Jugend.
3. Kultur und Sprache.
4. Sprache und Identität.
5. Jugendsprache heute.
6. Mundarten und Dialekte in der heutigen Welt.
7. Alltagskommunikation und literarische Texte.
8. Publizistische Texte.
9. Litauische Sprachwissenschaftler.
10. Slang und Jargon im Internet. Begründen Sie Ihre Stellung dazu.

KULTUR

1. Deutsch-baltische Kultur. Deutsche in Litauen.
2. Thomas-Mann-Kulturzentrum in Litauen.
3. Goethe-Institut in Litauen.
4. Litauische Kultur, Sehenswürdigkeiten, Feste und Bräuche.
5. Litauische Museen.
6. Mein Lieblingsfest.
7. Filmgenre, das mir besonders gefällt.
8. Bildende Kunst in Litauen.
9. Theater und Jugend.
10. Bedeutung der Kultur und Geschichte des Landes, in dem man lebt.

LITERATUR

1. Mein Lieblingsautor aus den deutschsprachigen Ländern.
2. Eine literarische Figur, die mich besonders beeindruckt hat.
3. Kleinlitauisches literarisches Erbe.
4. Jugend und Literatur heute.
5. Lesen am Bildschirm: Vorteile und Nachteile.
6. Literarisches Genre, das ich bevorzuge.
7. Litauische Autoren in meinem Leben.
8. Kann man sagen, dass das Leben ein Roman ist? Begründen Sie Ihre Meinung.
9. Die Bedeutung der Redewendungen und Sprichwörter.
10. Literarische Verfilmungen.